

Nye muligheter i Viken

2	Fylkestingsprogram 2019-2023 Viken Venstre	
3	Kapittel 1 -Nye muligheter i Viken	3
4	Viken i vekst	
5	Viken på lag med framtida	
6	Nullutslippsregionen Viken	
7	Mangfold og muligheter	
8	Viken i verden	
9	Demokrati og medvirkning	
10		
11	Kapittel 2 - Ta vare på naturen, utnytte ressursene	5
12	Vekst og vern: Areal- og transportplanlegging	
13	Bærekraftig by- og stedsutvikling	
14	Kutte klimagassutslipp og binde karbon	
15	Vann og vassdrag	
16	Kunnskapsbasert forvaltning av natur og kulturlandskap	
17	Friluftsliv og rekreasjon	
18		
19	Kapittel 3- Innovasjon og næringsutvikling	9
20	Moderne offentlige tjenester	
21	Vikens fortrinn	
22	Næringsutvikling, nye arbeidsplasser og distriktoptimisme i hele Viken	
23	Digitalisering	
24	Bærekraftig forvaltning av ressursene	
25		
26	Kapittel 4- Samferdsel og mobilitet	12
27	En region i vekst krever gode samferdselsløsninger	
28	Nullutslippsregion Viken	
29	Kollektivtrafikk	
30	Sykkel og gange	
31	Trafikksikkerhet	

32	Kapittel 5- En skole for framtida	17
33	Mindre byråkrati	
34	Mer valgfrihet	
35	Ulike og unike elever	
36	Oppdaterte lærere og skoleledere	
37	Skolen som lokal utviklingsmotor	
38		
39	kapittel 6 - Kultur og frivillighet	21
40	Mangfoldig og fritt kulturliv	
41	Idrett og frivillighet	
42	Kulturhistorie	
43		

44 **Kapittel 1 - Nye muligheter i Viken**

45 Venstre tror på menneskets skaperevne, kreativitet og ansvarsfølelse. Vi tror at mennesker
46 som gis frihet er best i stand til å ta ansvar for seg selv, sine medmennesker og livsgrunnlaget
47 til våre etterkommere. Venstre ønsker et mangfoldig samfunn hvor forhold mellom
48 mennesker bygger på toleranse og respekt for hverandre og for miljøet og naturens grenser.

49
50 Det skal være bra å leve, bo og arbeide i hele Viken. Venstre vil at Viken skal være en
51 miljøvennlig, bærekraftig, moderne og innovativ region hvor mennesker får like gode
52 muligheter til å lykkes. Når Viken fylkeskommune etableres, får vi nye muligheter til å
53 planlegge og løse oppgavene i sammenheng i hele Viken og i samarbeid med nabofylkene.
54 Venstre vil ha et levende folkestyre med åpenhet og innsyn i beslutningene som fattes og med
55 flere oppgaver og mer beslutningsmyndighet til kommunene og fylkeskommunene.
56 Fylkeskommunen har i dag ansvar for alt fra videregående skoler, veier og kollektivtrafikk,
57 miljø, kulturminnevern, folkehelse og tannhelse. Venstre er opptatt av at Viken
58 fylkeskommune skal levere gode tjenester på alle områder, og at Viken fylkeskommune skal
59 være en god arbeidsgiver.

60 **Viken i vekst**

61 Befolkningsveksten og presset er særlig stor rundt Oslofjorden og det bor ca 1,2 millioner
62 mennesker i Viken. Potensialet for vekst og utvikling er stort samtidig som utfordringene er
63 mange. Venstre vil at hensyn til klima og miljø skal være førende for videre utvikling av
64 Viken - byer, tettsteder og distrikt. Viken må bindes sammen med gode samferdselsløsninger
65 - på hjul, skinner og sjø.

66 **Viken på lag med framtida**

67
68 Venstre vil satse på skolen, ta vare på naturmangfoldet og skape nye, grønne arbeidsplasser.
69 Viken skal ha høye ambisjoner på miljø, utdanning og omstilling av Norge. Viken skal gå
70 foran i å bidra til innovasjon og utvikling av framtidens utdanning og arbeidsplasser.

71
72 Viken gir store muligheter. Venstre mener at fylkeskommunen må ta en tydelig
73 utviklingsrolle for at hovedstadsregionen skal lykkes i den internasjonale konkurransen om
74 nyskaping, innovasjon, arbeidstakere, utdanning og kapital. Da vil Viken også ta ansvar for
75 Norges fremtidige velferd og de krevende omstillingene som må til for at vi skal lykkes. En
76 velfungerende hovedstadsregion er en viktig forutsetning for bærekraftig utvikling av
77 samfunnet. Venstre mener at digitalisering er en av de viktigste forutsetningene for å lykkes
78 med dette.

80 **Nullutslippsregionen Viken**

81
82 Viken har sammen med Oslo en svært høy andel av landets kollektivtrafikk,
83 nullutslippskjøretøyer, innovative bygg og plussbus. Viken har et godt utgangspunkt for å nå
84 målsetningen om lavutslippssamfunnet og å bli en nullutslippsregion. Samtidig har Viken
85 forskningsinstitusjoner, kunnskaps- og innovasjonsmiljøer og næringsliv som er
86 verdensledende innen bl.a. fornybar energi og bioøkonomi. Venstre mener at Viken må
87 utnytte disse fortrinnene og bli et nullutslippsfylke.

88
89

90 **Mangfold og muligheter**

91 Barn og ungdom er ikke bare viktig for framtida, men er viktige og verdifulle her og nå.
92 Venstre mener at å sikre gode og trygge oppvekstvilkår for barn og unge er det viktigste vi
93 kan prioritere for at mennesker skal kunne leve gode liv. Utdanning og arbeid er samfunnets
94 viktigste tiltak for å forebygge fattigdom og sosiale skillelinjer i befolkningen. Skole og
95 arbeidsliv er våre viktigste arenaer for inkludering og integrering. Frivilligheten spiller også
96 en avgjørende rolle for integrering og inkludering. Derfor vil Venstre satse på ungdommen.
97 Venstre vil styrke frivillig sektor og prioritere forebyggende arbeid innen psykisk helse og
98 universell utforming av utdanningssystem og infrastruktur.

99
100 Venstre vil sikre at det er flere veier inn til og gjennom videregående opplæring og fagskolen.
101 Venstre vil at det skal være valgmuligheter, og muligheter for å prøve på nytt, slik at flest
102 mulig kan gjennomføre utdanning og komme i arbeid, så langt den enkelte har mulighet til.
103 Venstre mener vi trenger et utdanningssystem der det er enkelt å videreutdanne seg eller
104 omskolere seg til nye jobber og nye muligheter mange ganger i løpet av livet. Venstre vil at
105 Viken skal være et foregangsfylke i forebyggende folkehelsearbeid, i tett samarbeid med
106 kommunene.

107 **Viken i verden**

108 Viken fylkeskommune skal legge FNs bærekraftsmål til grunn for sin virksomhet. Venstre
109 mener bærekraftsmålene gir et godt grunnlag for mindre ulikhet, sikre god helse, utdanning,
110 likestilling, rent vann, ren energi, anstendig arbeid, økonomisk vekst, innovasjon,
111 infrastruktur, bærekraftige byer, ansvarlig forbruk, ansvarlig produksjon, bremsing av
112 klimaendringene og ta vare på naturen.

113 Viken er Norges port til Europa og verden, med toglinjer og veier mot Sverige, og
114 hovedflyplassen på Gardermoen. Det gir oss et særskilt ansvar og store muligheter. For å
115 lykkes med høye ambisjoner på klima og miljø, utdanning, innovasjon og kultur trengs
116 internasjonalt samarbeid. Venstre vil at Viken skal utnytte mulighetene som ligger i
117 internasjonalt samarbeid for at det skal bli enda bedre å leve, bo og arbeide i hele Viken og i
118 Norge. Viken – innbyggerne og næringslivet i regionen – kan bidra til en bærekraftig
119 omstilling av samfunnet, til å bevare naturen og kutte klimagassutslipp i Norge og i verden.

120 De store utfordringene må løses gjennom internasjonalt samarbeid. Vi har mye å lære av
121 verden, men verden kan også lære mye av oss. Venstre vil at Viken skal ha et vidt
122 internasjonalt samarbeid, slik at både offentlig og privat sektor kan nyte godt av kompetanse
123 og erfaringer fra andre land, og i økt grad nyttiggjøre seg finansieringsordninger gjennom
124 EU. Viken har alltid vokst. Sammenhengen mellom siste istid, landbruksrevolusjonen, klima,
125 industri og plasseringen i Europa er viktig for vår identitet, og Venstre vil at innbyggerne i
126 Viken får lære mer om sin historie.

127

128 **Demokrati og medvirkning**

129

130 Regionreformen er en demokratireform der oppgaver og ansvar flyttes fra staten til de nye
131 fylkene nærmere innbyggerne. Samtidig er det en utfordring at det vil bli en lavere
132 representasjon i det nye fylket som følge av færre folkevalgte i fylkestinget. Dette er det
133 viktig å erkjenne og å bøte på. Venstre ønsker å utvikle og teste ut nye arenaer og former for
134 involvering av innbyggerne i Viken, i tett samarbeid med kommunene for å sikre god lokal
135 forankring og reell medvirkning fra innbyggerne.

136 **Kapittel 2 - Ta vare på naturen**

137 Menneskeskapte klimaendringer og tap av natur og arts mangfold er vår tids største
138 utfordringer som krever en radikal omstilling av samfunnet og justering av vår adferd. Å
139 kutte klimagassutslipp, bevare natur mangfold og miljø, og forvalte jordens ressurser på en
140 bærekraftig måte er nødvendig for å sikre jorda for generasjonene som kommer etter oss.
141 Men dette innebærer også nye muligheter for god livskvalitet og verdiskaping.
142 Det skal være enkelt for innbyggerne å gjøre miljøvennlige valg i hverdagen når det gjelder
143 transport, avfallshåndtering, energi, investeringer og forbruk.
144 Viken skal støtte gode løsninger for bærekraftig og fornybar energiforsyning og støtte opp
145 under forskning, utvikling og lokal tilpasning.

146 **Vekst og vern: Areal- og transportplanlegging**

147 Viken har landets største natur mangfold, god matjord og tett befolkning. Sterk
148 befolkningsvekst og utbygging av boliger, fritidsboliger, næringsområder, idrettsanlegg, veier
149 og jernbane legger stort press på naturverdiene. Når presset øker må vi verne viktige
150 biotoper, matjord, strandsonen og kulturarven for framtidige generasjoner. Derfor må vi
151 sørge for å kartlegge natur- og kulturverdier. Samordnet regional areal- og
152 transportplanlegging kan redusere reisebehov, stimulere til et godt kollektivtransportsystem
153 og legge grunnlaget for langsiktige og gode avveininger mellom vekst og vern. Viken
154 Venstre vil utvikle hovedstadsregionens bo- og arbeidsmarked i samarbeid med Oslo.

155

156 **Venstre vil**

- 157 • ikke omdisponere dyrket og dyrkbar mark til boliger, fritidsboliger, næringsbygg og
158 idrettsanlegg. Venstre vil kun tillate slik omdisponering til kritisk infrastruktur som
159 veg og bane der det ikke finnes andre gjennomførbare alternativer.
- 160 • Sikre regionale løsninger for masseforvaltning i hele Viken, i tett samarbeid med Oslo
- 161 • Styrke arbeidet med samfunnssikkerhet og klimatilpasning, blant annet gjennom god
162 samfunnsplanlegging og å redusere vedlikeholdsetterslep.
- 163 • Tilpasse landbruk, bygg og infrastruktur til et endret klima og mer ekstremvær.

164

165 **Bærekraftig by- og stedsutvikling**

166

167 Venstre vil gi mennesker frihet til selv å velge egne liv, bosted og livsstil. Venstre vil bidra til
168 å utvikle bærekraftige lokalsamfunn og byer i hele Viken. Vi skal arbeide for tett utbygging i
169 utvalgte knutepunkter. Sammen med kommunene skal Viken sørge for gode bomiljøer med
170 tilstrekkelig lys, luft, blå og grønne kvaliteter og lite støy. Sentrumsområder med gode
171 møteplasser skal planlegges på gående og syklendes premisser.

172

173 **Kutte klimagassutslipp og binde karbon**

174

175 Venstre vil gjøre Viken til Norges første nullutslippsregion. Norge har i Parisavtalen
176 forpliktet seg til å gjøre store kutt i klimagassutslipp i årene som kommer. Om vi skal nå

177 målene, må klimagassutslippene halveres innen 2030. Innen 2050 må vi ha negative utslipp.
178 En stor del av disse kuttene må skje i Viken. Viken fylkeskommune må sette forpliktende
179 mål for klimakutt som innarbeides i klimabudsjettet. Det største potensialet for å kutte utslipp
180 er i transportsektoren. Venstre vil at Viken fylkeskommune skal stille klima- og miljøkrav
181 ved alle infrastruktur- og byggeprosjekter og ved innkjøp av varer og tjenester. Venstre
182 mener at Viken skal lage en plan for hvordan Viken kan bidra til å binde CO2 i: jord, myr,
183 plantevekster til mat og fôr, skog og ferdige trematerialer.

184

185 **Venstre vil**

186

- 187 • At Osloregionen og Viken skal ha utslippsfri transportsektor innen 2030
- 188 • Øke produksjonen av biogass fra lokale avfallsressurser i Viken og stimulere til at
189 denne tas i bruk i bl.a transportsektoren i regionen.
- 190 • Installere solenergi på fylkeskommunens bygningsmasse og stimulere til økt
191 produksjon av solenergi på offentlige bygg i samarbeid med kommunene.
- 192 • Stimulere landbruksnæringa til økt bruk av solenergi og biogassproduksjon
- 193 • Sikre offentlig eierskap og god forvaltning av energiselskapene og bidra til at
194 energiselskapene er utviklingsaktører innen fornybar energi.
- 195 • At alle fylkeskommunale virksomheter skal miljøsertifiseres. Alle eiendomsprosjekter
196 i fylkeskommunal regi skal ha passiv- eller pluss-hus-standard eller tilsvarende og
197 fortrinnsvis bygges i tre.
- 198 • Bidra til at økt bruk av tre og biobasert drivstoff også gir nye muligheter for å utvikle
199 regionens næringsliv.
- 200 • Utvikle Viken som foregangsfylke for klima- og miljøvennlige bygninger og
201 utslippsfrie byggeplasser og anleggsplasser.
- 202 • Lage en plan for å binde karbon i Viken
- 203 • Fremme bygging i tre i alle nye bygg
- 204 • At fylkeskommunale kantiner skal redusere kjøttforbruket og gå over til mer
205 vegetabilsk mat og fisk.
- 206 • At Viken skal ha ambisiøse regionale klima- og energiplaner, klimaregnskap og
207 klimabudsjett og samarbeide tett med kommunene om klimatiltak.
- 208 • Utarbeide årlig bærekraftrapport for Viken som rapporterer på FNs bærekraftmål

209

210 **Vann og vassdrag**

211

212 Viken har sammen med Oslo ansvaret for vannforvaltningen av de største vassdragene som
213 har avrenning til Oslofjorden. For å bevare livet i vassdrag og skoger, må vi sikre at miljøet
214 er godt i vassdragene og vi må hindre erosjon.

215 **Venstre vil**

- 216 • Styrke arbeidet med vannforvaltning, sikre naturmangfold, god miljøtilstand og rent
217 vann i vassdrag og fjorder.

218

219 **Kunnskapsbasert forvaltning av natur og kulturlandskap**

220

221 Venstre vil gi naturen og viktige naturtyper som gammel skog og myrer et bedre vern. Vi vil
222 at flere områder skal få et varig vern, og vi vil ha en aktiv forvaltning av de resterende
223 naturressursene i et bærekraftig og langsiktig perspektiv. Kunnskap om naturens muligheter
224 og begrensninger blir stadig viktigere for våre beslutninger på alle nivåer. Venstre vil at alle
225 folkevalgte, næringsliv og innbyggere skal ha lett tilgang til miljø- og ressursdata, slik at det
226 blir enklere å fatte gode beslutninger.

227

228 Venstre vil utarbeide et miljø- og ressursregnskap der det vises data om utvikling i avfall per
229 innbygger, forekomst av miljøgifter, luftforurensning, artsmangfold, klimaendringer, støy,
230 radongass og annen stråling, tilgang på grøntarealer, arealer til tur og friluftsliv, utvikling av
231 kulturmiljøer, kulturlandskap og vern av kulturminner.

232

233 Venstre vil arbeide for at det offentlige i langt større grad enn i dag skal bidra med egne
234 arealer i varig vernede områder og parker og inngå langsiktige leieavtaler med private
235 grunneiere om vern.

236

237 **Venstre vil**

- 238 • Ta vare på det biologiske mangfoldet ved grundigere kartlegging og gjennom aktiv
239 bruk og vern
- 240 • Lage miljø- og ressursregnskap som styringsdokument for Viken fylkeskommune.
- 241 • At Viken fylkeskommune skal bygge nettverk med regionens næringsliv og offentlige
242 virksomheter som ønsker å fremme grønn verdiskaping og redusere sine
243 klimagassutslipp.
- 244 • Prioritere midler til restaurering, vern og skjøtsel av verdifull lokal skog,
245 markaområder, våtmarksområder, fjell- og fjordlandskap som natur- og
246 friluftsområder.
- 247 • Ha flere marine verneområder og om nødvendig lage kunstige rev
- 248 • Bidra til utviklingen av en helhetlig plan for Oslofjorden
- 249 • Opprette flere nasjonalparker, landskapsvernområder og naturreservater i Viken.
- 250 • Jobbe for økt vern av myr, restaurering av ødelagte myrer, forbud mot nydyrking av
251 myr og for utfasing av bruk av torv.
- 252 • Ha et løft for kulturarven og verdifulle kulturminner og kulturlandskap
- 253 • lage en handlingsplan mot Villsvin og andre fremmede arter som utgjør en trussel mot
254 natur og landbruk.

255

256 **Friluftsliv og rekreasjon**

257

258 Venstre ser verdien av at folk kan ha nær kontakt med natur og komme seg ut i det fri for å
259 "lade batteriene". Derfor må vi sikre natur- og friluftsområder – også i bynære områder. Dette
260 er viktig forebyggende helsearbeid. Vi ser imidlertid at bygging av fritidsboliger og
261 tilhørende infrastruktur stadig oftere kommer i konflikt med verneinteresser. Det trengs en
262 mer koordinert utvikling av hytteutbyggingen. Venstre ønsker å stimulere
263 hyttedelingsordningene, tettere fritidsbebyggelse og kollektivtilbud som også dekker
264 hytteområder. Venstre vil bevare unike høyfjellsområder og strandsonen og kysten vår for
265 allmennheten.

266

267 *Dissens:*

268 *Venstre mener derfor at det trengs en mer koordinert utvikling av hytteutbyggingen.*

269

270 *Eller:*

271 *Venstre er opptatt av lokal selvråderett. Reiselivet er en viktig næring i mange kommuner og*
272 *vi vil at kommunene selv skal styre utviklingen. De skal ha stor frihet, men det må skje*
273 *innenfor klare nasjonale og regionale føringer og rammer.*

274

275 Viken Venstre er tilhengere av klimavennlige energiløsninger og vil kartlegge potensialet for
276 småkraft og vindkraft. Slik utbygging skal følge de samme regler og ta de samme hensyn til
277 natur og miljø som andre naturinngrep.

278

279 **Venstre vil**

- 280 • Lage en regional plan for reiseliv og fritidsbebyggelse.
- 281 • Stimulere til økt friluftslivsaktivitet gjennom støtte til friluftslivsorganisasjoner.
- 282 • Utvide markaloven/etablere markagrenser for en langsiktig utbyggingsgrense mot
283 friluftslivsområder
- 284 • Bidra til etablering av aktivitetsråd i kommunene for å fremme friluftsliv og lavterskel
285 aktivitetstilbud.
- 286 • Videreutvikle sti- og løypenettet og sikre at friluftslivet får en bredere plass ved
287 kommunal og regional planlegging.
- 288 • Inkludere opplæring i friluftsliv som en del av samfunnsfagsopplæringen i
289 introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere.
- 290 • arbeide for at større, sammenhengende naturområder ivaretas for friluftsliv gjennom
291 regional planlegging.

292 **Kapittel 3 - Innovasjon og næringsutvikling**

293 **Moderne offentlige tjenester**

294 Venstre vil at Viken skal være et foregangsfylke på åpenhet i forvaltning og
295 beslutningsprosesser. Viken må aktivt lede an i fornying av offentlig sektor. Mer digitale og
296 effektive offentlige tjenester gir ikke bare økonomiske besparelser. Det kan også gi bedre
297 tjenester og være med på å gi mennesker bedre styring i egne liv.

298 **Venstre vil**

- 299 • ha åpenhet og innsyn i forvaltning og beslutningsprosesser
- 300 • digitalisere offentlig sektor
- 301 • Stimulere til utvikling og bruk av velferdsteknologi
- 302 • at Viken skal ha en nøytral språkform og kunne bruke både bokmål og nynorsk i
303 forvaltningen

304

305 **Vikens fortrinn**

306

307 Vi står midt i ny industriell revolusjon. Denne teknologirevolusjonen handler om å gjøre
308 eksisterende prosesser mer effektive og om digitalisering og innovasjon som skaper
309 muligheter for helt nye næringer. For at dette skal lykkes, trengs det mer kompetanse og mer
310 kunnskap om IT og digitalisering. Vi må også legge til rette for at de som blir overtallige som
311 følge av de store omveltningene har gode ordninger knyttet til omskolering og
312 kompetanseutvikling. Dette sikrer at så mange som mulig kan stå så lenge som mulig i
313 arbeid.

314

315 Viken er et fylke med stor variasjon i næringslivet. Vi har verdensledende miljøer på en
316 rekke områder som teknologi, opplevelse og industri. Dette gjør oss godt rustet for en fremtid
317 preget av usikkerhet. Over 90% av selskapene i vår region har under 4 ansatte. Dette er både
318 en utfordring og en mulighet. Venstre mener at en offensiv næringspolitikk i Viken må sørge
319 for gode forhold både for de store og de små bedriftene. Vi må fremelske de ulike regionenes
320 fortrinn og sørge for en næringspolitikk som spiller på lag med de gode kreftene i det nye
321 fylket.

322

323 **Venstre vil**

- 324 • jobbe for at næringslivet og forskningsmiljøene i Viken er viktige bidragsyttere i det
325 grønne skiftet.
- 326 • at Viken fylkeskommune skal være en aktiv samarbeidspartner for forskningsmiljøer,
327 høyskoler og universiteter i fylket, i arbeidet med innovasjon og entreprenørskap. og
328 nyskaping.

329

330 **Næringsutvikling, nye arbeidsplasser og distriktoptimisme i hele Viken**

331 De fleste bedriftene vi skal leve av i fremtiden er ennå ikke skapt. Venstre erkjenner at
332 næringer primært skapes gjennom privat initiativ, kunnskap og kapital. De offentlige
333 støtteordningene skal bygge opp under dette og skal utvikles og styres i tett samspill med
334 næringsaktørene.

335 Rundt to av tre nye arbeidsplasser skapes i dag i nye og unge bedrifter. Samtidig driver
336 veletablerte selskaper fram innovasjon og teknologiutvikling som gir positive ringvirkninger
337 også for andre selskaper og samfunnet forøvrig.

338 Folk lever forskjellige liv, og ny teknologi gir muligheter for nye tilknytningsformer i
339 arbeidslivet. Som følge av økt globalisering konkurrerer norske bedrifter i dag med resten av
340 verden om de beste hodene, og mange vil konkurrere om å levere tjenester globalt, over
341 Internett. Venstre vil legge til rette for at arbeidstakere i så stor grad som mulig kan tilpasse
342 sin arbeidssituasjon, samtidig som vi ivaretar sikkerhetsnettet som arbeidsmiljøloven og de
343 norske velferdsordningene gir. Konkurransedyktige rammevilkår er en forutsetning for at
344 nyskapingen skjer i Viken.

345

346 **Venstre vil**

- 347 • Styrke det strategiske samarbeidet med næringsmiljøer i alle deler av fylket
- 348 • Desentralisere arbeidsplasser i hele fylket. Det er viktig for å sikre representasjon,
349 bred rekruttering, og å etablere kompetansearbeidsplasser i distriktene.
- 350 • Utvide og styrke stimuleringer til nyskaping og oppstartsbedrifter
- 351 • at alle videregående skoler, høyskoler og universitet i Viken skal styrke arbeidet med
352 entreprenørskap
- 353 • bidra til å sikre tilgang på kapital i tidlig fase for gründerbedrifter.

354

355 **Digitalisering**

356

357 Venstre mener at Norge må sette digitalisering som en av sine viktigste prioriteringer hvis vi
358 skal klare å øke innovasjon og nyttiggjøre oss teknologiske gjennombrudd som samtidig
359 betyr omveltninger i samfunnet og i arbeidslivet.

360 Venstre mener at Norge i større grad må bygge kompetanse til å omstille og transformere seg
361 i møte med den teknologiske utviklingen som omfatter Big Data, Kunstig Intelligens (AI),
362 Tingenes Internett (IOT), kroppsnær teknologi, Utvidet Virkelighet og Virtuell Virkelighet.
363 Norge er en høyt utdannet kompetansenasjon og vi har en solid infrastruktur.

364 Samlet gir det oss et svært godt utgangspunkt for å utvikle en ledende digitalisert offentlig
365 sektor, og å utvikle et internasjonalt svært konkurransedyktig digitalisert næringsliv.

366 Digitaliseringen gir nye muligheter og nye utfordringer som krever nye svar. Derfor trenger
367 vi økt kompetanse om IT både i offentlig sektor og på brukersiden.

368 Venstre mener at Viken må bygge sin næringspolitikk på sine fortrinn og ressurser. Det
369 næringspolitiske arbeidet i Viken må skje i samarbeid med Oslo og de andre nabofylkene.

370

371 **Venstre vil**

- 372
- Bidra til utbygging av et effektivt mobil- og bredbåndsnett i hele Viken.
- 373
- Ivareta nettnøytralitetsprinsippet for å sikre fri konkurranse også blant morgendagens
- 374
- teknologibedrifter, og gode tjenester for norske forbrukere.

375

376 **Bærekraftig forvaltning av ressursene**

377 Viken har store landbruksarealer, skogarealer, landets fremste forskningsmiljøer på landbruk,
378 og en treindustri og byggenæring med vilje og behov for omstilling. Venstre vil at disse
379 ressursene utnyttes optimalt til å skape verdier i et langsiktig perspektiv. Viken skal lede an i
380 utviklingen mot nullutslipp og bioøkonomi ved å utnytte lokale ressurser, i tett samarbeid
381 med grunneiere, jord- og skogbruksnæringa.

382 **Venstre vil**

- 383
- Bidra til en bærekraftig og innovativ matproduksjon basert på størst mulig bruk av
- 384
- lokale ressurser og økt regional selvforsyning i tråd med nasjonale mål.

- 385
- sikre at utvikling og vekst i arbeidsplasser ikke medfører økte klimagassutslipp,
- 386
- forurensing av miljøet og nedbygging av naturverdier.

- 387
- bruke offentlige innkjøp målretta for å fremme innovasjon, miljø, etikk og gode
- 388
- arbeidsforhold i arbeidslivet.

389

390

391

392

393

394 **Kapittel 4 - Samferdsel og mobilitet**

395 **En region i vekst krever gode samferdselsløsninger**

396

397 Det bor i dag ca 1,2 millioner mennesker i Viken, og befolkningsveksten er stor, særlig i
398 områdene rundt Oslofjorden. I disse områdene er også samferdselsutfordringene store:
399 Veiene, bussene og togene er fulle, biler og busser står i samme kø. Det mangler
400 innfartsparkeringsplasser ved kollektivknutepunktene. I andre deler av Viken er mangel på
401 kollektivtilbud og dårlig vedlikeholdte veier den største utfordringen. Hele regionen har til
402 dels dårlig tilrettelegging for gående og syklende.

403 Å enkelt kunne reise til jobb og skole, til familie, venner og fritidsaktiviteter er en viktig
404 frihet for enkeltmennesket og en forutsetning for utvikling av arbeidsmarked og næringsliv.
405 God samferdselspolitikk er også god næringspolitikk. Men transport står også for en
406 betydelig del av klimagassutslippene i regionen. For å beholde friheten til å reise for framtida
407 er det viktig å sørge for at transport blir utslippsfri og at den negative påvirkningen på miljø,
408 luftkvalitet og støy begrenses. Det er også viktig at mange reiser kollektivt slik at ikke biler
409 og busser blir stående fast i kø.

410 Derfor vil Venstre at trafikkveksten skal tas med sykkel, gange og kollektivreiser i
411 byområdene. Skal vi lykkes med det, må byer og tettsteder bygges og utvikles slik at det er
412 enkelt å gå og sykle, og det må være attraktivt, effektivt og billig å reise kollektivt. Et
413 velfungerende kollektivtransporttilbud er nøkkelen for å omstille transportsektoren.

414 Godstransport står også for en betydelig del av klimagassutslippene i regionen. Det er mye
415 godstransport gjennom Viken fra Sverige, mot Oslo og Gardermoen. Godstransporten går via
416 Viken mot alle deler av landet, ikke minst på europaveiene og på riksveinettet. Venstre vil
417 jobbe for at mer av godstransporten kan tas med jernbane og båt og at tungtransporten på vei
418 skal bli utslippsfri. Derfor mener Venstre at det haster med å få på plass en helhetlig regional
419 og nasjonal plan for utvikling av godsterminaler og havneterminaler.

420

421 **Venstre vil**

422

- 423 ● At utviklingen av Viken skal være basert på en samordnede areal og
424 transportplanlegging der jernbanen er ryggraden i transportsystemet. Vekst og vern
425 skal få gode avveinger. Vi skal utvikle gode byer og tettsteder som reduserer
426 nedbygging av matjord og naturressurser. Hverdagens transportbehov skal reduseres.
- 427 ● Flytte mer godstransport fra vei til sjø og bane og sikre god tilkomst for
428 godstransporten til havnene i regionen.
- 429 ● Ikke støtte store nye motorveibygginger inn mot Oslo og andre byer og tettsteder hvor
430 det er køproblemer, dersom nye veier øker biltrafikken. Vi vil kreve høye
431 rushtidsavgifter og prioritering av kollektivtrafikk på eventuelle utbygginger.
- 432 ● Prioritere kommuner og tettsteder som fortetter rundt kollektivknutepunkter og bidrar
433 til god byutvikling når det skal investeres i ny infrastruktur og kollektivtilbud.
- 434 ● Prioritere god byutvikling, tilrettelegging for gående og syklende og kollektivtrafikk i
435 byer og tettsteder. Særlig med tanke på å skape gode kollektivknutepunkter.

436 ● at det innen 2030 skal gjennomføres en 10 % reduksjon av personbilkilometer i de
437 store byene og tettstedene og nullvekst i biltrafikken i resten av regionen

438 ● bruke miljødifferensiering av bompenger til å vri bilparken i mer miljøvennlig
439 retning for både tunge og lette kjøretøy.

440

441 **Nullutslippsregion Viken**

442

443 For å kutte klimagassutslipp og lokale utslipp i transportsektoren må vi både sikre at den
444 overordnede planleggingen i fylker og i kommuner legger til rette for at mange mennesker
445 bor og arbeider slik at man kan gå, sykle og reise kollektivt til daglige gjøremål. Alle
446 kjøretøy må bli utslippsfrie. Utslippsfri kollektivtrafikk, utbygging av hurtigløpere,
447 fyllestasjoner for hydrogen og biogass må realiseres. God tilrettelegging for at privatpersoner
448 og næringsliv skal velge nullutslippskjøretøy er en viktig del av Vikens bidrag til å kutte
449 klimagassutslipp i Norge.

450

451 **Venstre vil**

452 ● at alle Viken fylkeskommunes kjøretøy skal være nullutslippskjøretøy.

453 ● Stille utslipps- og miljøkrav ved tildeling av drosjeløyver innen 2023.

454 ● Prioritere utbygging av energistasjoner med fyllestasjoner for biogass og hydrogen og
455 ladeinfrastruktur for elbiler i hele Viken.

456 ● At all kollektivtransport i Viken skal være utslippsfri innen 2028

457 ● At det ikke skal bygges flere nye rullebaner for flytrafikk og flytrafikken skal ikke
458 øke.

459 ● At Viken skal være en pådriver og samarbeidspartner for å kutte utslippene fra
460 flytrafikken.

461 ● At det anlegges landstrøm for skip og kreve at både Cruiseskip og andre skip benytter
462 dette i havene i Viken.

463

464 **Kollektivtrafikk**

465

466 Kollektivtrafikk er en fellesskapsløsning og tilbud på tog, bane, buss og båt er et felles gode.
467 Venstre er opptatt av å utvikle Viken med jernbanen som ryggrad i transportsystemet. Både
468 InterCity- strekningene mot Lillehammer, Tønsberg og Halden samt Ringeriksbanen og
469 lokaltog-strekningene Spikkestadbanen, Gjøvikbanen, Hovedbanen, Kongsvingerbanen,
470 Østfoldbanens østre linje og Sørlandsbanen til Kongsberg er ryggraden i transportsystemet på
471 Østlandet. Det øvrige kollektivtilbudet må utvikles sammen med togtilbudet i regionen slik at
472 buss, bane, båt og tog fungerer godt sammen. Skal vi lykkes med det er det også svært viktig
473 å utvikle gode kollektivknutepunkter der det er enkelt å bytte reisemiddel. Vi må sikre god
474 fremkommelighet i trafikken for bussene inn til kollektivknutepunktene. Dersom
475 kollektivtrafikken skal være konkurransedyktig, må den være lett tilgjengelig, gå ofte, være
476 effektiv og ha lav pris.

477 Det skjer en rask utvikling og innovasjon i kollektivtrafikken som gir oss nye elektroniske
478 reiseplanleggere, utslippsfri kollektivtrafikk, bestillertjenester og snart også selvkjørende
479 busser. Venstre mener Viken må være en pådriver for innovasjon og utvikling i
480 kollektivtrafikken, slik at de reisende kan få stadig mer sømløse og smarte kollektivreiser.

481 Venstre vil at kollektivtrafikken skal binde Viken sammen. Da må vi tenke nytt om hvor
482 bussene og båter skal gå. Det er viktig at vi både har et kollektivtilbud som er rettet innover
483 mot Oslo. Men det er også behov for tverrgående tilbud som kobler byer og tettsteder i
484 Viken sammen på tvers av jernbanetraseene. Innlandet må knyttes sammen med kysten og
485 Viken på hver sin side av Oslofjorden må knyttes sammen med et godt kollektivtilbud.
486 Venstre ønsker en satsing på fjorden som transportåre, med utslippsfrie båter. Det kan bidra
487 til å løse de store trafikkproblemene og vil være en avlastning for Oslo og Viken, med mindre
488 trafikk, bedre luft og bedre fremkommelighet. Et godt utviklet kollektivtilbud på fjorden vil
489 også åpne for nye arbeidsmarkeder. Venstre er opptatt av å holde prisene på kollektivtrafikk
490 nede, og vil særlig prioritere lave priser til barn og unge.

491

492 **Venstre vil**

493

- 494 ● At det skal være effektivt, attraktivt, enkelt og billig å reise kollektivt.
- 495 ● Ha et felles billettsystem for kollektivtrafikken med nytt sonesystem, færre soner og
496 lavere pris i hele Viken.
- 497 ● Prioritere lave kollektivpriser for barn og unge, sikre retten til gratis skoleskyss, og
498 rimelig ungdomskort for alle.
- 499 ● Sikre bussens framkommelighet ved å bygge kollektivfelt inn til byene der dette er
500 mulig og prioritere buss framfor bil på eksisterende veier der det er nødvendig. Der
501 det ikke lar seg gjøre å bygge kollektivfelt, må alternative busstraseer vurderes.
- 502 ● Fortsette å mate reisende med buss til tog, særlig til knutepunkter der togfrekvensen
503 er høy, og utvikle nye tverrgående busstilbud, buss som forbinder innlandet med
504 kysten og som knytter Viken sammen på tvers av Oslofjorden.
- 505 ● Prioritere matebuss og bygging av innfartsparkering for sykkel, bil og elbil både ved
506 jernbanestasjoner, langs busstraseer og ved båtanløp.
- 507 ● Utvide og forsterke T-bane-nettet i Oslo og Viken med ny T-bane-tunnel,
508 Fornebubanen, baneløsning på nedre Romerike, forlengelse av Kolsåsbanen og
509 bybane i Drammen.
- 510 ● at Viken skal overta bestilleransvaret for lokaltogtrafikken på Østlandet slik at tog,
511 bane, buss, båt og veier med god bussframkommelighet kan planlegges samlet slik at
512 de utfyller hverandre.
- 513 ● at flytoget skal bli en del av det ordinære togtilbudet for å få utnyttet kapasiteten
514 bedre. Ved en slik omstilling må frekvensen opprettholdes på minst dagens nivå.
- 515 ● ha et flytogtilbud mellom Gardermoen og Fredrikstad med betydelig kortere reisetid
516 enn dagens busstilbud.

- 517 • På sikt vurdere sammenkobling av Spikkestadbanen og Østfoldbanen samt
- 518 Østfoldbanens østre og vestre linje. Knytte Ringerike til Romerike med togforbindelse
- 519 over Roa til Gardermoen og fra Ringerike til Drammen via Randsfjordbanen.
- 520 • Utvikle båttilbudet på Oslofjorden som et godt supplement til tog og buss.
- 521 • Sikre kollektivtilbud til/fra Oslo om morgenen og ettermiddag/kveld for pendlere i
- 522 områder med lite togtilbud.
- 523 • Bruke bompenger til drift av kollektivtrafikk og investeringer for kollektivtrafikk og
- 524 sykkel i Oslopakke 3, bypakke Buskerudbyen, bypakke Nedre Glomma og i nye
- 525 bypakker, i tillegg til investering i veier.
- 526 • Teste ut nye konsepter for brukertilpasset kollektivtransport

527

528 Sykkel og gange

529

530 Flere gående og syklende er god samfunnsøkonomi. Å være fysisk aktiv legger grunnlag for

531 sunn vekst og utvikling hos barn og ungdom og er viktig for å bidra til god helse i

532 befolkningen. At flere går, sykler og reiser kollektivt i hverdagen vil bidra til forbedret

533 luftkvalitet, mindre støy og reduserte klimagassutslipp. Venstre ønsker en satsing på gang- og

534 sykkelveier i hele regionen. Venstre vil at Viken skal være foregangsfylke for tilrettelegging

535 for syklende og gående.

536

537 Venstre vil

- 538 • prioritere bygging av gang- og sykkelveier, særlig strekninger som er skolevei.
- 539 Prioritere byområder med stort potensial for økt sykling og å få på plass et regionalt
- 540 sammenhengende sykkelveinett.
- 541 • sikre god drift og godt vedlikehold av gang- og sykkelveier hele året.

542

543 Trafikksikkerhet

544

545 Fylkeskommunen har et overordnet ansvar for trafikksikkerhet. Å bedre trafikksikkerheten

546 for gående, syklende og bilister krever en helhetlig tilnærming. Godt vedlikehold av

547 fylkesveiene er en viktig forutsetning for økt trafikksikkerhet. Venstre vil at fylkeskommunen

548 og kommunene må samarbeide tett om økt trafikksikkerhet, særlig retta mot barn og ungdom.

549

550 Venstre vil:

- 551 • Videreføre nullvisjonen, om ingen drepte og hardt skadde i trafikken.
- 552 • Ta i bruk selvkjørende kjøretøy i kollektivtrafikken, og utvikle nye kollektivtilbud
- 553 som i større grad er tilpasset den enkeltes behov i hele Viken.
- 554 • Fortsette arbeidet med å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene
- 555 • Foreta en kritisk gjennomgang av dagens vegnett, sammen med stat og kommune, for
- 556 å sikre mest hensiktsmessig vegeier.

- 557
- 558
- 559
- 560
- være en aktiv vegeier med særlig fokus på trafiksikkerhet, miljø/klima og næringsutvikling.

561 **Kapittel 5- En skole for framtida**

562 I Viken er det stor variasjon i befolkningstetthet og skolestørrelse. Skolene har derfor ulik
563 mulighet til bredde i utdannings- og fagtilbud, og elever har ulik tilgang til å velge det de
564 helst vil fordype seg i. Derfor ønsker Venstre at alle skolene våre, fra de små distriktsskolene
565 til de større bynære skolene, skal knyttes sammen gjennom nettbasert undervisning, slik at
566 flere kan få bedre tilgang til de fagene de ønsker. Utdanning av høy kvalitet er viktig for barn,
567 ungdom og voksne. Det forutsetter moderne skolebygg og godt kvalifiserte og høyt
568 utdannede lærere som kan bruke tiden sin på undervisningen. Ingen elever er like, og ingen
569 lærere er like. Venstre vil derfor ha et skolesystem der det legges stor vekt på individuell
570 tilpasning slik at den enkelte og samfunnet kan få optimal glede og nytte av det potensialet
571 hver og en av oss representerer. Vi ønsker også at skolene og lokale arbeidsgivere knyttes tett
572 sammen slik at kompetansebehovet og utdanningstilbudet i de ulike regionene i fylket kan
573 utvikles i takt med hverandre. Venstre er opptatt av at en sterk offentlig skole er viktig for at
574 alle barn skal gis like muligheter for å lykkes, samtidig mener vi at friskoler er et godt
575 supplement til den offentlige skolen.

576 **Venstre vil**

- 577 • Utvikle fagskolene til å bli sentrale regionale aktører som møter arbeidslivets behov
- 578 • Sikre at fagskolene blir aktører som er i stand til å videreutvikle seg i takt med
579 samfunnet. Fagskolene skal evne å dekke både næringslivets behov for arbeidskraft
580 og arbeidstakernes behov for etter- og videreutdanning.
- 581 • Skape regionale arenaer for samhandling mellom skole og næringsliv, og mellom
582 skole og kommuner.
- 583 • Legge til rette for bruk av Entreprenørskap i skolen og sikre at alle lærerne har
584 nødvendig kompetansen

585

586 **Mindre byråkrati**

587

588 Det er viktig for elevene at lærerne får bruke så mye tid som mulig på undervisningen. Dette
589 inkluderer god tid til forberedelse, faglige diskusjoner med kolleger og meningsfull,
590 praksisnær etter- og videreutdanning. Derfor må papirarbeidet i skolen bli redusert. Ansvar
591 for dette ligger både hos Kunnskapsdepartementet, Utdanningsdirektoratet, fylkeskommunen
592 og rektorene, og Venstre vil at fylkeskommunen tar initiativ til en byråkratisk ryddesjau som
593 kommer lærerne og elevene til gode.

594

595 **Mer valgfrihet**

596

597 Et stort og mangfoldig fylke gir store muligheter for gode kompetansemiljøer, men gir også
598 utfordringer med avstander. De videregående skolene i Viken har allerede i dag et flott og
599 variert fagtilbud for elevene. Men elevene utenfor byene bor gjerne spredt, og mange
600 opplever at de ikke kan velge utdanningsprogrammet og fagene de helst vil. Venstre tror at
601 større valgfrihet fører til økt motivasjon og bedre læring. I tillegg til et bredt videregående
602 tilbud i alle regioner ønsker vi derfor et nettbasert fagtilbud for elever i hele fylket. Å møte
603 andre mennesker er nøkkelen til læring. Venstre vil at elevene i løpet av videregående

604 opplæring får mulighet til å delta i utvekslingsprogrammer med andre skoler, i inn-eller
605 utland.

606 **Venstre vil**

607 • Ha fritt skolevalg for elever i videregående skoler innenfor delregioner i Viken, som
608 sikrer økt valgfrihet for elevene, men også sikkerhet for at reiseveien ikke skal bli
609 urimelig lang.

610 • Ha et bredt videregående opplæringstilbud i alle regioner slik at elevene kan gå på en
611 skole i nærheten av hjemmet

612 • Ha nettbaserte skolefag som supplement til skolenes vanlige fagtilbud

613

614 **Ulike og unike elever**

615

616 I et demokratisk samfunn må vi legge til rette for lik deltakelse og inkludering for alle i
617 utdannings- og arbeidsliv, ved å bygge ned fysiske, pedagogiske og digitale hindringer.

618 Venstre mener at i Viken-skolen skal alle få utnyttet sitt potensial for læring, og ingen skal
619 falle utenfor. Utdanning er det viktigste tiltaket for å utjevne sosiale, økonomiske og

620 helsemessige forskjeller mellom folk. Det er derfor viktig å fange opp elever som sliter med
621 skolen så tidlig som mulig. Et tett samarbeid mellom grunnskole og videregående skole er

622 nødvendig for at alle elever skal lykkes. Elevene skal ha tilgang på gode rådgivere og
623 helsepersonell når de trenger det. Reell medvirkning og elevdemokrati er viktig for at barn og

624 unge skal bli aktive i eget liv og ta en aktiv rolle i samfunnet. Elever er ulike, og trenger
625 ulike arenaer å lære på. Viken skal ha varierte læringsarenaer, som gir praktiske, livsnære

626 erfaringer, og som fremmer motivasjon og innsikt.

627

628 **Venstre vil**

629 • Legge til rette for mer fleksibel videregående opplæring både for faglig svake og
630 faglig sterke elever.

631 • Legge til rette for forsering av fag til både videregående opplæring og høyere
632 utdanning.

633 • Finne gode løsninger for ungdom som ikke er i videregående opplæring, gjennom
634 styrking av oppfølgingstjenesten, og tilrettelegging av alternative opplæringsarenaer
635 som Ung Invest i Buskerud

636 • Ha strukturert samhandling mellom videregående utdanning, fagskole, høyskole og
637 forsknings- og kompetansemiljøer med sikte på best praksis og fremtidsrettede
638 utdanningsvalg

639 • Styrke rådgivningstjenesten og stille krav om egnethet og formell
640 rådgiverkompetanse.

641 • Finne gode løsninger for elever som ikke har søkt eller som har falt ut av
642 videregående opplæring gjennom styrking av oppfølgingstjenesten

643 • Sørge for god psykososial oppfølging av elever som sliter, med lett tilgjengelig
644 skolehelsetjeneste på skolen

- 645 • Styrke det rusforebyggende arbeidet ved skoler
- 646 • Gi alle elever og lærlinger digital tilgang på rådgivere, skolehelsetjeneste og andre
647 ressurspersoner ved skolen, ved bruk av appen: "Elevtjenesten".
- 648 • Prøve ut Lærlingeråd etter modell av elevråd
- 649 • Fortsette arbeidet for at alle fylkeskommunens skoler skal være fullt ut universelt
650 utformet.
- 651 • At fylkeskommunen skal ta større økonomisk ansvar for skolehelsetjenesten.
- 652 • videreutvikle temaskoler i samarbeid med fagmiljøer, der elevene får mulighet til å
653 fordype seg i sine interesser og talenter
- 654 • stimulere til gode rammer for russefeiring.
- 655 *Dissens: Halve programkomiteen mener at dette kulepunktet bør strykes.*
- 656 • Ivareta elevs rettssikkerhet ved å ikke tillate narkotikaaksjoner med politihund eller
657 kameraovervåkning i åpningstiden til skolen
- 658 • ha elev- og lærlingombud som sikrer oppfølging av elever i hele Viken
- 659 • ha mobbeombud samt andre tiltak for å forebygge, avdekke, følge opp mobbing i
660 skolen og på arbeidsplassen
- 661 • Videreføre eksisterende fireårige kombinerte yrkesfaglige løp som gir fagbrev og
662 studiekompetanse, og undersøke andre muligheter for å styrke yrkesfaglig utdanning.
- 663 • At Viken fylke får e-sport inn som studietilbud på videregående skole
- 664 • Undersøke muligheten for å bruke spill (gaming) i ulike skolefag og legge til rette for
665 e-sport (gamingkonkurranser).
- 666 • Videreføre krav om lærlinger ved offentlige innkjøp og gjøre en innsats for å etablere
667 flere lærlingeplasser i offentlige og private virksomheter
668

669 **Oppdaterte lærere og skoleledere**

670
671 Gode lærere med sterk fagkompetanse er den enkeltfaktoren som betyr mest for en god skole.
672 Skolen endrer seg, og det er viktig at vi gir lærerne mulighet til å holde tritt med disse
673 endringene. Venstre vil at lærerne i hele fylket får mulighet til å delta i praksisnære,
674 skreddersydde kurs hvor de kan bruke egne erfaringer og prøve ut nye ideer i samarbeid med
675 kolleger og under veiledning av mentorer og/eller lærerutdannere. Et slikt nettbasert etter- og
676 videreutdanningstilbud bør utvikles i samarbeid med fagskolene, høgskolene og
677 universitetene.
678

679 **Venstre vil**

- 680 • Sikre at alle lærere har pedagogisk utdanning, og nødvendig etter- og
681 videreutdanning.

682 • Profesjonalisere alle ledd i skolen, fra skoleeier, skoleledere og lærere, med vekt på
683 styrkebasert organisasjonsarbeid. Det innebærer bred og ekte involvering, og
684 distribuert ledelse i tråd med anbefalinger i utdanningsforskningen.

685 • Utvikle etter- og videreutdanningsløp for yrkesfaglærere i samarbeid med Fagskolene

686

687 **Skolen som lokal utviklingsmotor**

688

689 Skolene i fylket sitter på mye kunnskap, og Venstre vil gjøre det lettere for fylkets 30-, 60- og
690 90-åringer og bli like kloke, språkmektige og digitale som barna. Derfor ønsker Venstre å
691 åpne skoledørene i mye større grad for voksne enn det som er tilfellet i dag. Skolene kan bli
692 til lokale kunnskaps- og kraftsentre hvor alle innbyggere uavhengig alder og ut ifra sitt behov
693 skal kunne oppdatere seg. Utdanningsinstitusjonene våre skal være i fremste rekke i å dele
694 kompetanse og utnytte mulighetene som lærende nettverk og nettløsninger gir. Endringer i
695 arbeidslivet skjer raskt, og skolene våre skal være i stand til å møte disse endringene, i tett
696 samarbeid med arbeidslivet, kompetansemiljøer og kommuner/regioner. Viken Venstre vil
697 utvikle verdens beste fagarbeidere og samtidig gjøre elever som skal videre til universitets-
698 og høyskolestudier godt forberedt.

699

700 **Venstre vil:**

701 • At alle nye skoler skal lokaliseres nær kollektivknutepunkt og at bygging av
702 videregående skoler skal bidra til god byutvikling.

703 • Benytte skolene i større grad på tvers av generasjoner og kompetansemiljøer

704

705

706

707

708

709 **Kapittel 6 - Kultur og frivillighet**

710

711 **Mangfoldig og fritt kulturliv**

712

713 Kultur og kulturuttrykk fyller menneskers liv med mening og innhold. Kulturlivet er en viktig
714 forutsetning for et godt samfunn, og en viktig forutsetning for at åpne demokratiske samfunn
715 skal fungere. Derfor er investering i kulturlivet en viktig investering i demokratiet og i
716 mennesker.

717 All kultur er også ytring. Et åpent og liberalt samfunn legger til rette for alle ytringsformer.

718 Kultur fremmer livskvalitet og menneskelig vekst. Teater, museer, bibliotek og andre kunst-
719 og kulturinstitusjoner er arenaer for dannelse og offentlig meningsutveksling. Ved å delta i
720 kulturlivet får vi erfaringer og kunnskap som gir oss forståelse om samfunnet.

721 Venstre mener det offentlige har en demokratisk forpliktelse til å støtte kulturlivet. Venstre
722 vil sikre kulturens uavhengighet ved å legge til rette for et mangfold av finansieringskilder.

723 Biblioteket er en sentral samfunnsaktør. Det er en inkluderende arena som er gratis og åpen
724 for alle. Venstre ønsker at biblioteket også kan fungere som en “digital allmenning” i et
725 moderne samfunn, der innbyggere og næringsliv har tilgang til digitale møteplasser som
726 møterom med videokonferanseutstyr. Vi vil sikre alle tilgang til den digitale infrastrukturen,
727 enten du bor i by eller bygd. Slik kan institusjonen utvikles for økt deltakelse i samfunnet,
728 integrering, gi økt kunnskap og dannelse.

729 I Viken finnes en rekke scener, institusjoner og kompetansesentre innen teater, dans, film,
730 visuell kunst og musikk. Venstre er opptatt av at disse må sikres både utviklingsmuligheter,
731 god og forutsigbar økonomi og egnede lokaler, og at dette må skje i et forpliktende samarbeid
732 mellom staten, fylkeskommunen og kommunene og i samarbeid mellom institusjonene.
733

734 **Venstre vil**

735 • at flere barn, unge og voksne skal få gode kulturopplevelser der de bor

736 • at regionale og lokale bibliotek skal ha gode rammebetingelser og
737 utviklingsmuligheter.

738 • sikre høy kvalitet, god tilgjengelighet, gode tjenester og bredt tilbud fra bibliotekene i
739 hele Viken og utvikle de regionale og lokale bibliotekene som både fysiske og digitale
740 møteplasser.

741 • gi gode rammer for profesjonelle aktører og amatører i kulturlivet

742 • Sikre at fylkeskommunale skolebygg er tilgjengelige for det lokale kultur- og
743 organisasjonslivet både på ettermiddager i hverdagen og til overnatting i helgene.

744 • Videreutvikle regionale teatre, scener og kunstsentrene og sørge for at de har egnede
745 lokaler og gode og forutsigbare økonomiske rammer.

746 • Sikre god bredde og godt tilbud av forskjellige kunstarter som musikk, teater, film,
747 dans, litteratur og spill

748 • Styrke arbeidet med Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken.

749 • Styrke kulturinstitusjonenes evne og mulighet for publikumsutvikling og
750 egeninntjening

751 **Idrett og frivillighet**

752

753 Frivilligheten er en bærebjelke i det norske kulturlivet. Halvparten av befolkningen i Norge
754 engasjerer seg i ulike former for frivillig arbeid, og det gjør at Norge har et levende
755 organisasjonsliv. Gjennom frivilligheten får vi et bredere og mer mangfoldig tilbud som
756 bidrar til utvikling av kreativitet og skaperkraft. Idretten er en sentral del av frivilligheten, og
757 å legge til rette for idrett og fysisk aktivitet er en viktig forutsetning for god folkehelse.
758 Venstre vil at det skal være enkelt å være frivillig, og at frivilligheten må være fri, ikke styres
759 politisk. Venstre vil at Viken skal skape gode arenaer og former for samarbeid med
760 frivilligheten, på frivillighetens premisser.

761

762 **Venstre vil**

- 763 ● Støtte frivillige organisasjoner i arbeidet med inkludering og integrering
- 764 ● sikre økte, forutsigbare og ubyråkratiske støtteordninger for frivilligheten og frivillige
765 kulturaktører, støtte festivaler og andre lokale kulturinitiativer
- 766 ● Støtte breddeidrett og legge til rette for lokale idrettsanlegg/flerbrukshaller
- 767 ● bidra til bygging av regionale idrettsanlegg
- 768 ● støtte utbyggingen og utviklingen av lokale og regionale turløyper og andre tiltak som
769 fremmer friluftsliv

770

771 **Kulturhistorie**

772 Historien og kulturarven vår er en viktig del av kulturen, og fylkeskommunen har et stort
773 ansvar for kulturminnevernet. Historien utfordrer oss og øker kunnskapen vår om samtiden.
774 Museer, arkivinstitusjoner, bygningsvernsentre og kulturarvsinstitusjoner er sentrale brikker i
775 kulturtilbudet i Norge, og i Viken. Her formidles viktige sider ved kulturhistorien. Venstre vil
776 sikre mangfoldet gjennom en offensiv satsing på arkiv og muséer, i tillegg til det frivillige og
777 offentlige kulturminnevernet. Da må vi utvikle gode ordninger som motiverer til å bevare
778 eksisterende kulturminner og ivareta nye arekeologiske funn på en måte som gjør at også
779 framtidige generasjoner får glede av kulturhistorien.

780 Den frivillige innsatsen innenfor formidling og bevaring av vår felles fortid gjennom
781 historielag og mange frivillige organisasjoner er helt avgjørende. Venstre vil styrke støtten til
782 disse.

783 Riktig og godt vedlikehold av gamle og verneverdige bygg er bra på mange måter: For klima-
784 og miljø, for å ta vare på kulturminneverdier, for økonomien og for arbeidsplasser. Venstre
785 vil styrke arbeidet med regionale bygningsvernsentre for å øke kompetansen om antikvarisk
786 vedlikehold og motivere til godt vedlikehold av verneverdige bygninger.

787

788 **Venstre vil**

- 789 ● Styrke den nye fylkeskommunenes arbeid med kulturminnevern.
- 790 ● At kulturminnevernet skal være en ressurs i arbeidet med by- og tettstedsutvikling i
791 hele Viken.
- 792 ● Styrke samarbeidet mellom lokale og regionale kultur- og vernemyndigheter.

- 793 • Styrke og utvide ordningen med bygningsvernentre i hele Viken
- 794 • Øke bevilgningene til kulturminnefondet og regionale støtteordninger slik at flere
795 private eiere kan få tilskudd til å sette i stand verneverdige eiendommer
- 796 • Videreutvikle et nasjonalt og nordisk samarbeid om utdanning innen små og utsatte
797 håndverksfag i kulturfeltet
- 798 • Føre årlig regnskap med tap av kulturminneverdier og sette mål for å begrense dette.
- 799 • Gi gode rammebetingelser for museene i Viken.
- 800 • Styrke museenes forsknings- og formidlingskompetanse
- 801 • Utarbeide handlingsplan for å redusere vedlikeholdsetterslepet på museum og arkiv
- 802 • Støtte regionale arkivinstitusjoner, og styrke arbeidet med forvaltningen av den
803 historiske arven i Viken.